(concept) Reactie op Adviesraad Wmo & Jeugd en Ouderenplatform Zuid Holland Zuid

Op d.d. 17 januari 2022 en d.d. 1 februari 2022 heeft de Adviesraad Wmo& Jeugd en Ouderplatform Zuid Holland Zuid (vanaf nu Adviesraad) adviezen ingediend betreffende de Verordening Jeugdhulp gemeente Dordrecht. Zij hebben de Verordening van Dordrecht getoetst aan de Jeugdwet en de Regeling Jeugdwet en vergeleken met de modelverordening van de VNG als ook met de modelverordening Zuid Holland Zuid. Omdat de Verordening Jeugdhulp gemeente Gorinchem dezelfde basis kent, heeft ook de gemeente Gorinchem kennis genomen van deze adviezen.

Hieronder kunt u lezen welke adviezen in de gemeente Gorinchem zijn overgenomen en welke niet. Indien een advies niet is overgenomen, geven we daarvoor een onderbouwing.

Artikel 1 Begripsbepalingen

- In de modelverordening Jeugdhulp Zuid Holland Zuid stond als begrip opgenomen "Kosteloze Clientondersteuning". De Wmo 2015 bepaalt echter dat gemeenten gratis onafhankelijke clientondersteuning aan moeten bieden. Ook voor de jeugdhulp is dit geregeld binnen de Wmo 2015. De gemeente Gorinchem heeft het begrip "Kosteloze cliëntondersteuning" vervangen door "onafhankelijke cliëntondersteuning". Binnen de Wmo is belegd dat deze ondersteuning kosteloos moet worden aangeboden.
  Deze aanpassing is in lijn met het advies van de Adviesraad (17-01-2022).

- De Adviesraad geeft aan dat het opnemen van definities uit het wettelijk kader de leesbaarheid en begrijpelijkheid van de verordening voor de inwoner niet ten goede komt. De Adviesraad adviseert om bij het wel opnemen van de begripsbepalingen te kiezen voor alle voor de verordening relevante wettelijke begrippen, naar de letter van de wet en voorzien van een duidelijke verwijzing. Verder adviseert de Adviesraad om het begrip "woonplaats" toe te voegen aan artikel 1.
  De gemeente Gorinchem heeft het begrip "woonplaats" toegevoegd. Bij wettelijke begrippen staat een verwijzing naar het betreffende artikel in de jeugdwet (01-02-2022).

- De Adviesraad wijst op de begrippen "draagkracht" en "draaglast". Deze staan niet in de jeugdwet, maar zijn wel opgenomen in de modelverordening Zuid Holland Zuid en daarmee overgenomen in de Verordening van de gemeente Gorinchem. De concrete uitwerking van deze begrippen, zal opgenomen worden in een afwegingskader (nadere regels). Deze zijn nog niet opgesteld. De gemeente Gorinchem onderschrijft, net als de gemeente Dordrecht, het belang van een duidelijk wegingskader voor de wijze waarop de verhouding tussen draaglast en draagkracht wordt vastgesteld. Bij het opstellen van deze nadere regels zal de Wmo raad Gorinchem en het gehandicapten platform Gorinchem worden betrokken (01-02-2022).

- De Adviesraad geeft aan dat bij het begrip "jeugdige" de laatste toevoeging "en die woonachtig is in de gemeente", niet voorkomt in de wettelijke begripsbepaling. (01-02-2022).
  De gemeente Gorinchem kiest er voor om deze toevoeging analoog aan de andere gemeenten in de regio c.q. de modelverordening Zuid Holland Zuid te laten staan. Vanwege de invoering van het woonplaatsbeginsel hebben we ervoor gekozen om de wettelijke definitie uit te breiden met "en die woonachtig is in de gemeente". Met de toevoeging van het begrip "woonplaats" wordt uitgelegd wat hieronder wordt verstaan.

Artikel 3 Afbakening Jeugdwet en Passend Onderwijs

- In de modelverordening Zuid Holland Zuid stond in artikel 3 lid 5 dat op het college een "inspanningsverplichting" rust om in samenwerking met het onderwijs met behulp van het perspectiefplan of het onderwijsontwikkelperspectiefplan tot een passende oplossing te komen voor een hulpvraag. De Adviesraad geeft aan dat een jeugdige nooit de dupe mag zijn van onduidelijkheid in wet- en regelgeving en adviseert om het woord "inspanningsverplichting" aan te passen in "verplichting" (17-01-2022).
  De gemeente Gorinchem heeft dit advies overgenomen.

Artikel 4 Afbakening Jeugdwet en de Wet langdurige zorg (Wlz)

- De Adviesraad geeft aan dat zolang niet duidelijk vaststaat dat een kind niet meer verder kan ontwikkelen, er geen toegang is tot de Wlz. In de modelverordening Zuid Holland Zuid stond in lid 3 een weigeringsgrond opgenomen, namelijk "de noodzaak tot meer dan 4 dagdelen dagbesteding".

De Adviesraad geeft aan dat dit geen rechtsgrond voor toetreding tot de Wlz is op het moment dat er nog sprake is van ontwikkelbaarheid van de jeugdige (01-02-2022).
De gemeente Gorinchem heeft de betreffende zinsnede verwijderd. We willen dit punt verder uitwerken in de nadere regels. Daar zal de Wmo adviesraad en Gehandicapten-platform bij betrokken worden.

Artikel 10 Toegang jeugdhulp via de gemeente

- In de modelverordening Zuid Holland Zuid stond in lid 2 opgenomen dat ouders/ vertegenwoordigers de mogelijkheid hebben om binnen 2 weken een familiegroepsplan op te stellen. De Adviesraad heeft voorgesteld dit explicieter te omschrijven, namelijk: "binnen 2 weken na ontvangst van bevestiging van de schriftelijke melding van de jeugdhulpvraag" (01-02-2022).
  De gemeente Gorinchem heeft dit advies overgenomen.

Artikel 11 Onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en voorkeuren

- In de modelverordening Zuid Holland Zuid stond in lid 5 "De jeugdige of zijn ouders verschaffen het college de gegevens en bescheiden die voor het onderzoek nodig zijn en waarover zij redelijkerwijs de beschikking kunnen krijgen." Zij adviseren na het woord ouders toe te voegen "dan wel zijn wettelijke vertegenwoordiger" (01-02-2022).
  De gemeente Gorinchem heeft dit advies overgenomen.

Artikel 12 Draagkracht en draaglast

- De Adviesraad geeft hierover aan dat in lid 3 een onderscheid wordt gemaakt tussen kortdurende en langdurende situaties. Ze missen op welke wijze wordt voorkomen dat ouders in een langdurende situatie overbelast raken en op welke voorzieningen ouders op dat moment een beroep kunnen doen. Dit beroep moet aldus de Adviesraad, snel, dus administratief luw, geëffectueerd kunnen worden ter voorkoming van onnodige escalaties.(01-02-2022).
- Daarnaast wijst de Adviesraad op het ontbreken van een wegingskader om de verhouding tussen draagkracht en draaglast vast te kunnen stellen. Tevens geven zij aan dat er verschillende onderzoeken zijn gedaan naar het wegingskader tussen draagkracht en draaglast die gebruikt kunnen worden bij het uitwerken van een wegingskader (17-01-2022).
- Tot slot geeft de Adviesraad aan dat het voor hen onduidelijk is wat artikel 12 betekent voor de mogelijkheid om de inzet van ouders vanuit een PGB mogelijk te maken. Ze begrijpen dat de regels hieromtrent aangescherpt moeten worden, alsook dat je van ouders inzet mag en moet verwachten. Het helemaal onmogelijk maken van deze inzet bekostigd vanuit een PGB zal er aldus de Adviesraad, echter toe leiden dat er meer jeugdigen, al dan niet tijdelijk, opgenomen worden in een instelling of een beroep doen op (duurdere) professionele hulp (17-01-2022).

  Zoals hierboven bij artikel 1 al aangegeven onderschrijft ook de gemeente Gorinchem het belang van een duidelijk wegingskader voor de wijze waarop de verhouding tussen draaglast en draagkracht wordt vastgesteld. Bij het opstellen van de nadere regels omtrent draaglast en draagkracht zullen we gebruikmaken van onderzoeken die hier naar gedaan zijn en rekening houden met het mogelijke effect op de inzet van ouders vanuit een PGB. Bij het opstellen van deze regels zullen we de Wmo adviesraad Gorinchem en het gehandicaptenplatform Gorinchem betrekken.
  Ten aanzien van de afweging tussen draaglast en draagkracht stelt de Adviesraad de vraag op welke wijze voorkomen wordt dat ouders in een langdurende situatie overbelast raken en op welke voorzieningen zij op dat moment een beroep kunnen doen. Uiteraard is het altijd mogelijk, indien de situatie verandert (lees: langer en/of heftiger wordt), een herindicatie aan te vragen. Daarnaast zien wij het als taak van het Sociaal Wijkteam dat zij in deze gevallen vinger aan de pols houden.

Artikel 16 Criteria voor een individuele voorziening

- De Adviesraad geeft aan dat in artikel 16 lid 3 in de eerste zin van de modelverordening Zuid Holland Zuid gesproken werd over "goedkoopst adequaat tijdig beschikbare voorziening". Later in hetzelfde lid wordt gesproken over een "passende" voorziening. De Adviesraad adviseert te kiezen voor één begrip (01-02-2022).
  De gemeente Gorinchem heeft het woord "adequaat" vervangen door "passend". We merken bij artikel 16 graag op dat passendheid te allen tijde voorgaat op betaalbaarheid.

Artikel 19 Regels voor PGB

- In de modelverordening Zuid Holland Zuid stond in lid 1: "Het college verstrekt een pgb in overeenstemming met artikel 8.1.1 van de Jeugdwet. De Adviesraad adviseert toe te voegen "en artikel 8 Regeling Jeugdwet", omdat in deze regeling voor het PGB belangrijke bepalingen zijn opgenomen (01-02-2022)
  De gemeente Gorinchem heeft de toevoeging overgenomen.
- De Adviesraad geeft op basis van de modelverordening Zuid Holland Zuid het volgende aan. In lid 3 sub a wordt gesproken over jeugdhulp verleend door een derde, niet zijnde op onverplichte basis verleende jeugdhulp. Een definitie van op onverplichte basis verleende jeugdhulp ontbreekt, aldus de Adviesraad. De Adviesraad vraagt of hiermee wordt bedoeld "een persoon uit het sociaal netwerk die zonder dienstbetrekking hulp verleent", op grond van art. 8ab lid 1 Regeling Jeugdwet. (01-02-2022)

  Tevens geeft de Adviesraad aan dat Artikel 8ab lid 1 Regeling Jeugdwet en Artikel 12, lid 3 sub b (Regels voor PGB) van de modelverordening VNG, (artikel 12 VNG is gelijk aan 19 in de Verordening Jeugdhulp Zuid Holland Zuid) de mogelijkheid bieden voor onverplichte jeugdhulp een vergoeding toe te kennen. De Adviesraad vraagt wat de overweging is om wel het begrip onverplichte jeugdhulp op te nemen maar niet de bepaling inzake de vergoeding. (01-02-2022)

  De gemeente Dordrecht heeft bevestigd dat de aanname klopt dat met 'op onverplichte basis verleende jeugdhulp' een persoon uit het sociaal netwerk bedoeld wordt die zonder dienstbetrekking hulp verleent. De gemeente Gorinchem sluit zich hierbij aan.
  De bepaling inzake de vergoeding voor onverplichte jeugdhulp wordt op dit moment niet opgenomen. Dit in aansluiting op de meeste gemeenten in de regio. Indien de situatie een vergoeding eist, kan altijd gebruik worden gemaakt van de hardheidclausule in de verordening.

- In de modelverordening Zuid Holland Zuid stond in artikel 19 Lid 4a dat het college nadere regels kan stellen onder welke voorwaarden een individuele voorziening in de vorm van een pgb wordt verstrekt. De Adviesraad geeft aan dat deze bepaling niet voorkomt in de modelverordening van de VNG. (01-02-2022)
  De gemeente Gorinchem verwijdert artikel 19 lid 1a.

- De Adviesraad vraagt waarom er een voornemen is om te komen tot een nadere definitie van sociaal netwerk (artikel 19 Regels voor PGB, lid 4 sub b.). Ze vragen zich af wat hiervoor de redenen zijn. Is de huidige gehanteerde definitie van sociaal netwerk niet duidelijk? (17-01-2022).
  Deze bepaling stond reeds in de Verordening Jeugdhulp Gemeente Gorinchem 2021 en is blijven staan. Ook de andere gemeenten in de regio hebben dit lid laten staan. Het betreft hier een "kan" bepaling. Als gekozen wordt voor een nadere uitwerking dan wordt dit meegenomen in de nadere regels. Zoals eerder aangegeven, zullen wij de lokale adviesraden tijdig betrekken bij het opstellen van de nadere regels.

Artikel 26 Cliëntenraad en Artikel 27 Evaluatie Cliëntenraad

- In de modelverordening Zuid-Holland Zuid zijn de artikelen 26 Cliëntenraad en 27 Evaluatie Cliëntenparticipatie opgenomen. Deze artikelen zijn overgenomen uit de modelverordening van de VNG. In de verordening Jeugdhulp Dordrecht zijn deze artikelen niet overgenomen en vervangen door artikel 26 Inspraak en Medezeggenschap en artikel 27 Evaluatie en monitoring. Ook de gemeente Gorinchem heeft deze artikelen niet opgenomen en vervangen door de artikelen 26 Inspraak en Medezeggenschap en artikel 27 Evaluatie en monitoring. De Adviesraad had graag met de gemeente Dordrecht van gedachten gewisseld over de voor- en nadelen van beide varianten van cliëntparticipatie en vragen waarom er voor deze variant is gekozen. (01-02-2022)

We hebben ervoor gekozen om de twee artikelen over een cliëntenraad en de evaluatie van cliëntenparticipatie niet over te nemen uit de landelijke modelverordening van de VNG omdat deze artikelen, ons inziens, suggereren dat beide instrumenten vasthangen aan de gemeentelijke organisatie. De verantwoordelijk voor een cliëntenraad leggen wij graag bij jeugdhulpaanbieders. Onze taak als gemeente is om beleid te maken. De lokale adviesraden zijn voor ons dé partners in het participatieve proces om te komen tot (nieuw) beleid. We beschouwen deze adviesraden daarbij ook als vertegenwoordiger van cliënten. Het niet opnemen van deze artikelen is tevens afgestemd met de regionale projectleider. Ook zij bevestigt dat beter gekozen kan worden voor de artikelen artikel 26 Inspraak en Medezeggenschap en artikel 27 Evaluatie en monitoring.

Artikel 29 Overgangsrecht

- De Adviesraad geeft aan dat het overgangsrecht (artikel 29. Lid 1) in strijd is met het zorgvuldigheids- en gelijkheidsbeginsel. Zij geven aan uit de formulering van lid te begrijpen dat voor iedereen het overgangsrecht blijft gelden totdat er een nieuw besluit is genomen. Het lid maakt volgens de Adviesraad geen onderscheid tussen de hoogte en duur van de huidig lopende voorziening. Evenmin wordt er melding gemaakt van een minimale en maximale overgangstermijn.(17-01-2022)
  De gemeente Gorinchem laat het betreffende lid ongewijzigd staan. Bij artikel 29 hebben we de landelijke modelverordening van de VNG aangehouden. Dat het overgangsrecht niet in strijd is met het zorgvuldigheidsen en gelijkheidsbeginsel wordt bevestigd door advocatenkantoor AKD, dat de verordening juridisch heeft getoetst

Administratieve last

In het advies van de Adviesraad wordt aandacht gevraagd voor de administratieve last voor zowel jeugdigen, ouders als de toegang die de nieuwe verordening mogelijk met zich meebrengt. We nemen dit aandachtspunt mee bij het opstellen van de nadere regels.

Publieksvriendelijke versie voor jeugdigen en ouders/verzorgers

De Adviesraad geeft aan dat de voorliggende verordening ouders en jeugdigen waarschijnlijk niet de gewenste duidelijkheid geeft. Een deel van de begrippen, zoals draagkracht en -last, moet nog uitgewerkt worden. Bovendien is de verordening niet goed leesbaar voor de gemiddelde inwoner. In antwoord op hierop wordt er regionaal gewerkt aan een publieksvriendelijke versie op B1-niveua. Hierin zullen alle benodigde definities/begrippen in duidelijke taal beschreven worden. We zullen hierbij de doelgroep betrekken om te beoordelen of de informatie toereikend is en goed leesbaar.